

wydział nauk pedagogicznych i społecznych

.....Instytut Socjologii

Beata Trzop doktorem nauk

Obrona pracy napisanej pod opieką naukową prof. Ryszarda Dyoniziaka pt. „Typy kultury popularnej upowszechnianie w pismach kobiecych wydawanych w Polsce” odbyła się 17 marca 2004. Przewodniczącym Komisji Egzaminacyjnej był prof. Zdzisław Zagórski. 26 marca 2004 roku uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego naszej koleżance nadano stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii. Recenzentami pracy byli profesorowie Jerzy Mikołowski Pomorski oraz Wojciech Sitek.

Dr Beata Trzop pracuje w IS od 1995 roku. Studia magisterskie z zakresu kulturoznawstwa ukończyła na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Prowadzi zajęcia z socjologii kultury.

Gratulujemy i życzymy dalszych osiągnięć na drodze pracy naukowej!

Transgraniczność w perspektywie socjologicznej

W dniach 21-22 października br. w Łagowie Lubuskim odbędzie się kolejna konferencja z cyklu „Transgraniczność w perspektywie socjologicznej”. Informacje szczegółowe oraz karty zgłoszenia zamieszczone są na stronie internetowej IS www.is.uz.zgora.pl Zapraszamy do udziału.

Z działalności PTS

Dnia 28 marca 2004 roku w Warszawie miało miejsce Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Odbyły się głosowania, wskutek których dwoje naszych Kolegów – członków zielonogórskiego Oddziału PTS, a jednocześnie pracowników Instytutu Socjologii - weszło w skład komisji konkursowych przyznających nagrody uznawane w polskim środowisku socjologicznym za prestiżowe trofea. Dr hab. Irena Machaj, prof. UZ została członkiem Komisji Konkursowej Nagrody im. Stanisława Ossowskiego PTS. Dr Jerzy Leszkowicz-Baczyński został zastępcą członka Jury Nagrody im. Floriana Znanickiego PTS. Nasi Koledzy zasiadają obok takich osób, jak: A. Jasińska-Kania, K. Lutyńska, W. Misiak, W. Sitek, J. Styk, M. Libiszowska-Żółtkowska, S. Marczyk.

Gratulujemy!

Magdalena Pokrzyńska

VI Letnia Szkoła Młodych Andragogów

Począwszy od roku 1999 na Uniwersytecie Zielonogórskim cyklicznie odbywa się Letnia Szkoła Młodych Andragogów. Celem tego przedsięwzięcia jest stworzenie młodym adeptom nauki okazji do spotkania ze znanymi polskimi uczonymi oraz możliwości wystąpienia i zaprezentowania własnych zainteresowań oraz dokonań badawczych. „Szkoła”, w której spotykają się dwa pokolenia ze świata nauki służy także integracji środowiska i nawiązaniu kontaktów pomiędzy przedstawicielami różnych polskich uczelni.

Szósta Letnia Szkoła Młodych Andragogów odbyła się w dniach 17-21 maja 2004 roku. Organizatorami przedsięwzięcia byli: Zespół Pedagogiki Dorosłych Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, Akademickie Towarzystwo Andragogiczne, Niemiecki Związek Uniwersytetów Ludowych oraz Zakład Pedagogiki Kulturalno-Oświatowej Instytutu Pedagogiki Społecznej na Uniwersytecie Zielonogórskim. Kierownikiem naukowym „Szkoły” był prof. Józef Kargul. W spotkaniach uczestniczyli zajmujący się problematyką andragogiczną młodzi pracownicy nauki reprezentujący liczne ośrodki akademickie w całym kraju: Uniwersytet Jagielloński, Dolnośląską Szkołę Wyższą Edukacji TWP we Wrocławiu, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Łódzki, Górnośląską Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Mysłowicach, Uniwersytet Zielonogórski. Spotkania w ramach LSMA mają charakter otwarty, a więc mogli w nich brać udział także zainteresowani pracownicy naukowi UZ oraz studenci naszej uczelni.

Zajęcia w ramach „Szkoły” odbywały się wedle zasady, iż każdego dnia miało miejsce „spotkanie z mistrzem”, czyli z wybitnym przedstawicielem polskiej pedagogiki oraz wystąpienia młodych uczestników i gry symulacyjne. Ważnym i cennym punktem programu był tradycyjny już wyjazd studyjny do instytucji edukacji dorosłych w Niemczech. Tym razem uczestnicy szkoły mieli okazję zapoznać się z edukacją rodzinną organizowaną przez ewangelicki ośrodek edukacji w Berlinie - Charlottenburgu.

W pierwszym dniu „szkoły” wszystkich przybyłych przywitał prof. Józef Kargul oraz prorektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Zdzisław Wołk, który dokonał uroczystego otwarcia LSMA.

Wykład inauguracyjny zaś wygłosił prof. dr hab. Tadeusz Aleksander, który mówił o stanie nauk andragogicznych w Polsce w latach 1995-2004. Profesor zarysował zasadnicze punkty raportu, opracowywanego na podstawie informacji otrzymanych z polskich ośrodków akademickich. Wychodząc od tradycji kształcenia dorosłych i badań w tym obszarze ujął takie kwestie jak: w jakich ośrodkach akademickich działają zakłady zajmujące się refleksją andragogiczną, ich stan kadrowy, kierunki badań andragogicznych, andragogiczne kształcenie studentów, trudności w rozwoju badań andragogicznych oraz plany i osiągnięcia tych zakładów. Na tym tle Profesor określił potrzeby, jakie jawią się w ramach refleksji pedagogicznej, sugerując młodym andragogom przede wszystkim konieczność ujednolicenia języka andragogiki, prowadzenia badań nad edukacją dorosłych w środowisku wiejskim, silniejszego skoncentrowania się na problematyce regionalizmu i stworzenia bibliografii publikacji andragogicznych.

Tego samego dnia dziekan Wydziału Nauk Pedagogicznych i Społecznych, prof. Wielisława Osmańska-Furmanek w wykładzie „Edukacja medialna - przenikanie przestrzeni” wprowadziła uczestników „szkoły” w świat nowych mediów. Pani Profesor mówiła o społeczeństwie informacyjnym, w którym nowe media i technologie informacyjne wywołują szereg przemian i kreują rzeczywistość, nowe porządki i nowe znaczenia. Na tle tych zjawisk konieczne stają się zmiany w systemie kształcenia. Edukacja poszukuje nowoczesnych rozwiązań, konieczne są w niej zmiany uwzględniające to, co dzieje się w obszarze nowych technologii. Media tworzą globalną przestrzeń edukacyjno-komunikacyjną. Tu jawią się przed człowiekiem olbrzymie możliwości, ale i niebezpieczeństwa. Dlatego jak powiedziała - człowiekowi potrzebna jest „busola kompetencyjna”, która pozwoli w pełni skorzystać z możliwości, jakie stwarzają nowe media. W drugiej części spotkania uczestnikom

zaproponowano prezentacje multimedialne jako przykład wykorzystania mediów w kształceniu nauczycieli.

„Podróż i jej andragogiczny wymiar” to temat wystąpienia prof. Olgi Czerniawskiej. Przedstawiając antropologiczne założenia podróży Pani Profesor mówiła o związanym z religią chrześcijańską traktowaniu życia jako drogi, wędrówki do celu, pielgrzymki, i o odchodzeniu w ponowoczesnej rzeczywistości od wzoru Pielgrzyma zmierzającego do celu ku wzorowi Turysty, Spacerowicza, Włóczęgi. Pielgrzymka, podróż w głąb siebie, podróż codzienna np. do pracy, podróż edukacyjna, podróż w cyberprzestrzeni to różne wymiary podróży, o których mówiła Profesor. Prezentując edukacyjny wymiar podróży podkreślała, że podróż przyczynia się do rozwoju, zmusza do przemiany, do słuchania innych, sprzyja ich rozumieniu, uczeniu się świata. Zdaniem Olgi Czerniawskiej podróż jest edukacją, gdy jest aktem świadomym.

Tego samego dnia uczestnicy LSMA wysłuchali także wykładu prof. Krzysztofa Konarzewskiego pt. „Sprawdzian i egzamin na tle zmian w szkole podstawowej i gimnazjum”. Wychodząc z założenia, że pedagogika jest nauką zajmującą się edukacją ucieleśnioną w systemie oświatowym prof. Konarzewski stwierdził, że szczególnie interesujące są dla niej zmiany, jakie w tym systemie zachodzą. Stąd zainteresowanie profesora egzaminami i sprawdzianami jako elementami systemu oświatowego na tle zmian, jakie wniosła reforma szkolna. Badania przeprowadzone w 40 szkołach dotyczące testów osiągnięć szkolnych pozwoliły mu stwierdzić, że test mierzy zasoby umysłowe ucznia nie uwzględniając tego, skąd one pochodzą. Zdaniem profesora Konarzewskiego nadużyciem jest mówić, iż test jest pomiarem osiągnięć szkolnych. Osiągnięcia szkolne w jego przekonaniu są „kwestią wzięcia tego, co szkoła ma do zaoferowania”, zależą więc od poziomu motywacji ucznia, znajduje to odzwierciedlenie w ocenach. „W ocenach szkolnych jest ładunek prawdy” skonstatował prof. Konarzewski.

„Jak obchodzić się z różnicami poglądów na temat wychowania?” pytał prof. Robert Kwaśnica w wykładzie odbywającym się kolejnego dnia. Założeniem wyjściowym rozważań prof. Kwaśnicy było, iż odpowiedź na pytanie o dobrą edukację zależy od interpretacji świata w którym żyjemy, definicji teraźniejszości. Profesor zaprezentował pięć przykładów takich definicji: teraźniejszość jako czas nauki i techniki; czas dominacji rozumu instrumentalnego; czas neurotyzmu; czas pustki i próżni egzystencjalnej oraz jako czas ponowoczesny. Następnie zarysował adekwatne do tych sposobów interpretacji świata wyobrażenia „dobrej edukacji” by przejść do rozstrzygnięcia pytania o różnice. Zdaniem prof. Kwaśnicy różnice poglądów na temat edukacji wymagają od nas uzgodnienia naszych opisów świata, wymagają od nas dialogu, a dialog z kolei wymaga filozofowania. Pedagog musi filozofować, mówił profesor, musi być komentatorem bieżących wydarzeń, musi krytycznie postrzegać rzeczywistość.

Prof. Józef Kargul w swoim wystąpieniu poruszył temat czasu wolnego młodzieży. Skoncentrował się on na kwestii, czy sposób spędzania czasu wolnego przez młodzież jest tylko jej prywatną sprawą. Profesor J. Kargul podzielił młodzież na dwie podstawowe kategorie: osoby, których czas wolny od wczesnego dzieciństwa był ściśle zaprogramowany przez rodziców w związku z czym wykształciły one zainteresowania i pasje życiowe oraz kategorię osób „bezzadnych” wobec czasu wolnego, które nie miały i nie mają zaplanowanego i zorganizowanego czasu wolnego. W swoim wystą-

pieniu skupił się na tej drugiej kategorii młodzieży. Profesor Kargul zauważył, że wniesione przez ponowoczesność przekonanie, iż czas wolny jest sprawą prywatną człowieka i nikt nie ma prawa w tę sferę ingerować sprawiło, że szkoła przestała interesować się nią. Brak oferty ze strony szkoły i propozycji ze strony rodziców powodują, że kategoria młodzieży, która nie ma wyrobionych zainteresowań i nawyków spędzania czasu wolnego czuje się wobec niego bezradna, spędza go bezrefleksyjnie, biernie, monotonicznie (np. na ławkach osiedlowych), co nie tylko nie służy rozwojowi, ale także prowadzi do atrofii zdolności.

„Idea całożyciowego uczenia się w społeczeństwie ryzyka” to temat wykładu, który wygłosił dr hab. Mieczysław Malewski. Profesor zaprezentował paradygmatyczne zmiany w refleksji nad edukacją dorosłych oraz ich źródła. Owe zmiany dotyczą przejścia od nauczania dorosłych do uczenia się. Od początku lat 90-tych procesy nauczania są odsuwane na dalszy plan, a centralnym punktem edukacji dorosłych staje się całożyciowe uczenie się. To przejście, zdaniem Profesora, radykalnie zmienia andragogikę. Konieczne staje się przewartościowanie dorobku andragogicznego, na znaczeniu traci dydaktyka dorosłych, andragog przestaje być nauczycielem, w przyszłości będzie organizatorem środowisk edukacyjnych, a sama andragogika przestanie być dyscypliną pedagogiczną, ważne będą bowiem dla niej trzy pytania: czego uczą się dorośli i gdzie się tego uczą (problematyka socjologiczna) oraz jak się tego uczą (problematyka psychologiczna). To interesujące wystąpienie zakończyło zajęcia w ramach LSMA.

Podsumowując tygodniową pracę kierownik naukowy „szkoły” prof. J. Kargul podziękował profesorom za przybycie i chęć podzielenia się wiedzą i doświadczeniem z uczestnikami, wszystkim za aktywny udział w zajęciach oraz życzył także młodym adeptom nauki dalszej pomyślnej pracy naukowej. Głos zabrali również przedstawiciele młodego pokolenia andragogów dziękując za stworzenie im szansy poszerzenia swej wiedzy, wymiany doświadczeń, poglądów, dyskusji, za życzliwą pomoc i uwagi oraz inspiracje, a także za możliwość opublikowania swych tekstów w kolejnym szóstym tomie „Dyskursów Młodych Andragogów”.

Sylvia Słowińska

Studenckie Koło Naukowe „Kontakt”

Istniejesz o tyle, o ile realizujesz się w działaniu

Jesteśmy młodym, ale prężnie działającym kołem. Zostaliśmy zarejestrowani na naszej uczelni 16 września 2003 roku. Celem naszej działalności jest samokształcenie i rozwój wybiegający poza ramy teorii pedagogiki oraz pogłębianie naszych indywidualnych zainteresowań.

Do naszych zadań należy zaliczyć:

- współpracę ze szkołami podstawowymi - pomoc dzieciom w nauce,
- współpracę z przedszkolami - czytanie dzieciom bajek,
- prace wolontaryjne - pomoc ludziom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku w ich miejscach zamieszkania,
- promocję naszego koła czyli współpracę z instytucjami działającymi na naszej uczelni i nie tylko,
- organizowanie działań naukowych - podejmowanie

badań empirycznych, organizowanie odczytów, szkoleń, wyjazdów, dyskusji i spotkań z ciekawymi ludźmi.

Aby realizować owe zadania powołane zostały w naszym kole następujące sekcje:

- sekcja promocji,
- sekcja wolontariatu,
- sekcja pomocy szkołom.

Jeśli chcesz nabrać doświadczeń w pracy z dziećmi i osobami niepełnosprawnymi, które pomogą ci zarówno w życiu prywatnym jak i zawodowym to przyłącz się do nas! Serdecznie zapraszamy!

Oto nasz kontakt:

- w3kontakt@ipp.uz.zgora.pl
- www.ipp.uz.zgora.pl/kontakt/
- przewodnicząca koła - Katarzyna Jarosz – tel.: 692042732:

Członkowie koła naukowego „Kontakt”

tacje dorobku młodej kadry pedagogicznej, która ma także możliwość konsultacji z profesorami i wzięcia udziału w licznych seminariach i rozmowach. Na dzień dzisiejszy udział w tegorocznej LSMP zapowiedzieli prof. T. Lewowicki – przewodniczący KNP PAN oraz profesorowie: Z. Kwieciński, B. Śliwerski, T. Pilch, M. Czerepaniak-Walczak, A. Nalaskowski, M. Mendel, L. Witkowski.

Osoby zainteresowane odsyłamy do *Roczników Pedagogicznych*, w których systematycznie zamieszczane są sprawozdania z kolejnych spotkań LSMP. Informujemy także, iż tegoroczna Szkoła ma swoją stronę internetową, do której link umieszczony jest na stronie Wydziału Nauk Pedagogicznych i Społecznych: www.wnps.uz.zgora.pl. Na stronie znajdują się najważniejsze informacje, karta zgłoszenia, linki do Ośrodka w Łagowie oraz mapy z informacją, jak dojechać na miejsce.

Agnieszka Olczak

Letnia Szkoła Młodych Pedagogów

W dniach 30. sierpnia – 4 września w Ośrodku Konferencyjno-Wypoczynkowym „Leśnik” w Łagowie odbędzie się XVIII spotkanie Letniej Szkoły Młodych Pedagogów (LSMP), którego tegorocznym gospodarzem jest Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, reprezentowany przez dziekana, prof. Wielisławę Osmańską-Furmanek. Patronat naukowy i organizacyjny nad tym przedsięwzięciem sprawuje Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Kierownikiem naukowym Letniej Szkoły jest prof. Maria Dudzikowa, a sekretarzem naukowym dr Mirosława Nyczaj-Drag.

Tegoroczny temat brzmi następująco: *W poszukiwaniu nowoczesnej szkoły. Konteksty teoretyczne, metodologiczne i empiryczne*.

Podstawowym celem Letnich Szkół jest wspieranie i stymulowanie rozwoju naukowego młodych pedagogów, dla których te spotkania są szansą na uzupełnienie, poszerzenie wiedzy, wzbogacenie warsztatu badawczego, a także prezentację własnych osiągnięć naukowych. Letnie Szkoły dają także okazję dla promowania najzdolniejszych młodych pedagogów. Całe spotkania przebiegają w atmosferze współpracy, autentycznej integracji środowiska i zacieśniania więzi międzypokoleniowej.

W czasie LSMP zajęcia odbywają się w kilku formach – poprzez wykłady, dyskusje panelowe, a także prezentacje naukowe zaproszonych gości – autorytetów w dziedzinie nauk humanistycznych, oraz wystąpienia i prezen-

..... Instytut Pedagogiki i Psychologii

Twórczość Agnieszki

czuwał nade mną
gdy wiara chwieje się i ugina
jak drzewo smagane wiatrem

czuwał nade mną
gdy nadzieja przygasa
jak płomień świecy pozostawiony bez opieki

czuwał nade mną
gdy miłość wędnie
jak zapomniany kwiat
którego już nikt nie chce pielęgnować

czuwał nade mną
aż mrok przeminie
a dzień przywróci barwy słońca

czuwał nade mną
proszę

Agnieszka Kaczmarczyk
IV r. Zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej
i terapii pedagogicznej

